

Thil tōŋni: that ke tin koŋ kene kaarape ke mal

Läär ke kuic wec

Mi ci tōŋ thil (cet ke mō ci hōw te ke rēēthō) la that ε riät ke ka kōkien cet ke kaarape, ke gaŋ koac kene lat dial.

Jeneretōri tin pual-puaal la luake naath ke thaŋ lätni; kue la hōö, goor ken lat ke tiit mi dit.

Jeneretōri tin lät ke pitōröl kene diidhel lä ken jōam ε mooc ke karbōn dōkthay, ke enō **ba ke lath gaaath te ke jiom mi goaa ε nan** ke wernyin mi hōj.

Karbōn dōkthay /ca je nen ke waŋka /ca je ŋuac ke wum. Mi ce dit cien, gaaath lat thurbieeli kie kie rei thurbieel la juey mi rup-rup ε nooŋ, dere raan thōj kie nak. Cari ba ke ley dhōaaru. kene ji cieendu.

/Cu kuak tin ca lat i bi naath thaal ke ke raar nooŋ duel , baän, gaaath lat thurbieeli, rei thurbieel kie keeme, kie ε thiak ke wernyin mi hōöj. Ken titi cet ke jeneretōr, menget, nyin that kene nyin peteröl kōkien jath LPjath kuoth kie mim tin pet ba le dhil lat ke duop in ca lar.

Jeneretōri jatha

Caŋ ni mō gowke mō, mi .kan ke tit a goaa ken jeneretōri titi de ke naath nōj:

- karbōn luej mōnōkthay ka makane mi ce ŋaan.
- kap kaarapeka kie waŋ.
- mac,

Ji dueli ba min ca lar ε naath tin thaät jeneretōri dhil titi ke hōö bi ke lät ke ke ke mal,

Kök jeneretōra

Jeneretōri tin ca lat ni wen gowke ke lat cieeni.

Eni ram ci thuok thin ka roa en in bi jeneretōr in ca lat ni wen dōöpo.

Lat ke jeneretōr in puol-puol ke mal

- /Cu lat ke jeneretōr in puol-puol duel reco. /Cu lät ke je gaaath lat thurbieeli, wath thurbieeli, baän, gaaath mual gan kie gaaath kōkien tin ca gak caŋ te ke ke wernyini ba.
- Lep ke raar gaaath mi nan ke wernyin
- Kuen min ca gor ε ram in thaäth jeneretōr
- /Cu mi thiek keŋ ka jeneretōr.
- Gak jeneretōr min reepi jathe.

Hōöj baap kene wernyini /ce karbōn mōnōkthay pen diaär rei dueel. Hōaa ε i deri pathariy in la laar dit karbōn mōnōkthaya a laar min laa nooŋ bec puaany. Lapni pathariy ε hōni caŋ ka gere mi goore ger.

Ke gaŋ rika kaarapeka

- Jakni jeneretōr ka kōöt ka /cu je laät rei nhial.
- Ke gaŋdu ke jeneretōr ke thac, lathni je gaaath mi kōöt ka hōöj wide, cet ke jiath mi ca lath wiic jien.

- Mī thiapī jeneretōr nī cian kōñī tetdu kē nhiam.

Piäk jeneretōrä

- Kōñī je ḡac ī cī jeneretōr gäk ε ḡot /kenī jath nī piek. Pēn jathä kã makanēde dere dōap.
- Tōw pēteröl raar guaath mī te kē gaak.
- /Cu je jath tōw guaath mī thieek kē duōr mī de je dōp(cet kē jath kuoth, thool piinikie ε thiak kē guaath lat thurbieeli).

Lat kē kuak that tin ca cuot kã jeneretōr

Locdu kã kuaak mī dōñ cī waaj kē mac kie cī jiäak kē jiom mī diit, gōaa ε en hōö bī camciynī diaal kōn guice /kenī je nī cuōp kã jeneretōr.

Min dōñ bī dhil:

- Cotnī je kã jeneretōr kē buōm mī diit, kē camciy in be kē rar.
- Lätñī kē camciy in lual mī ca lath ε dōaa, kēne doopñī diōk tī ca lath ε gōaa.
- Guath ken camciynī tin lual tin bäl kã bul.

/Cu je met hōñ ī cotī mac duēl kã camciy in nañ mac raar kã jeneretōr. Be lony jōk kē luaj mī diit mī de rieek nōōñ kã jī yēn jī thieekädu.

Gäj lueñä karbōn mōnōkthay

- /Cu met thaal kē menget jathä kie ε cāñe hōñ kã hōö bī duel lēth.
- /Cu mim dōp, tuuny miim lembber kie lembber in puol-puol cien, keeme kie guaath tōcä.
- /Cu jeneretōr lep, laak kie makane rei baaj, guaath lat thurbieeli kie guath kōkien tī ca gäk, cāñ hōōñ wernyin kēnebap, enī mī ca lat ε ram ḡac je a gōaa.
- Jakñī wernyinī kã thil nuōñ, kē guaath in put jiom mī diit kē hōö nuōñ in jäl be jiom pēn puot.
- /Cu muōtōr ger, jeneretōr, laak kie amkanē lep raar guaath mī thieek kē wernyin mī hōōñ, bap guaath mī de duāj coth kē guaath mī ca gäk.
- /Cu muōtōr thurbieel met bany piny ε hōōñ guaath mī ca gäk kie ca gbapde tiec thīn cet kē huaath lat thurbieeli.
- Mī ce tuōk ī tīj kē juey, wīīi wec kie cī puenydu thil guaath, wēr rei jōam kē pēth kã wēr duelwal.

Kē gör läärä mī lem

- Kē hōö bī läär mī lem jiek kē kuic malä kē lat kē jath kie kaarape guil Energy Safe Victoria kē 9203 9700 kie guil: www.esv.vic.gov.au
- Mī cī jath loony cōl 132 771.
- Kē hōö bī läär mī lem jiek kē kuic puolä puany kē lueñ karbōn mōnōkthay thiec kiim in te wic.
- Kē läär keeliw kē kuic karbōn mōnōkthay guil muktāp gōyā pieny kēne pual puany kē pek Department of Health and Human Services kē 1300 761 874.

Thōp kē luande kã be raar kã Kuume Victoria, 1 Treasury Place, Melbourne.

© Wec Victoria, Department of Health and Human Services, Pay Rew 2016.s